

Marc Tomsin: ένας περιπλανώμενος ελευθεριακός ιππότης δεν ζει πια, δεν ονειρεύεται.

*Λεύτερος είναι ο καθαίεις
ως πεθυμά να ζήσει
κι αν έχει σύνορα η γης
δεν τ'άβαλεν η φύση*

Στην Κρήτη, στα Χανιά, στην κατάληψη Rosa Nera, πριν από 8 χρόνια γνωρίσαμε τον σύντροφο Marc Tomsin όταν με τις/ους «συγκάτοικους νομάδες από όλο τον κόσμο» συναντηθήκαμε για να παρουσιάσουμε το βιβλίο του Raoul Vaneigem μαζί με τον ίδιο τον συγγραφέα. Ήταν η αρχή για μια σειρά από συναντήσεις λέξεων και αγώνων από διάφορες γωνιές του κόσμου με δίαυλο τον Marc. Στο ίδιο ακριβώς μέρος, τη μέρα που με το γέλιο μας, την αντίσταση και την αξιοπρέπεια θάψαμε (οριστικά;) την τοπική εξουσία του χρήματος και ανακαταλάβαμε το κτίριο της καρδιάς της δικής μας και του Marc, εκείνος, μια δρασκελιά, από τη ζωή στο θάνατο. «Η στιγμή βιάστηκε να γίνει άλλη κι άλλη, κοιμήθηκε τα όνειρα μιας πέτρας που δεν ονειρεύεται και στο βάθος χρόνοι όμοιοι με πέτρες».

Σε λίγες μέρες, στις 15 Ιουνίου, θα είχε τα γενέθλιά του.

Οι ιθαγενείς Τσελτάλ της πολιτείας Τσιάπας στο Μεξικό διακρίνουν δύο ψυχές στο ανθρώπινο σώμα. Η πρώτη, η ch'ulel, είναι κοινή σε κάθε ζωντανό ον, ενώ η δεύτερη, η wayjel, συνδέει το άτομο με ένα ζώο και είναι απαραίτητη στην κοινωνική ζωή. Η ch'ulel είναι μια δύναμη άφθαρτη που ολοκληρώνει έναν κύκλο όμοιο με την ψυχή του καλαμποκιού. Τα ζώα και τα φυτά διαθέτουν μόνο την ψυχή που αποκαλείται ch'ulel, ενώ η ψυχή wayjel είναι το ίδιο των ανθρώπινων όντων. Έτσι, αυτό το ζωϊκό alter ego είναι η κοινωνική ψυχή του ανθρώπου.

Ο Marc φαίνεται πως είχε επιλέξει ως alter ego τον ιαγουάρο. Το 2012 δημιούργησε στο Διαδίκτυο τον «Δρόμο του Ιαγουάρου», ένα χώρο ενημέρωσης και αλληλογραφίας για την ατομική και τη συλλογική αυτονομία, για να συνεχίσει τη συνομιλία και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κοινωνικών κινημάτων. Με αυτόν τον συμβολικό τίτλο του ιθαγενούς κόσμου, με ρίζες στην ιστορία της εξέγερσης των Ζαπατίστας στο τέλος του 20ου αιώνα, επιθυμούσε να συνδέσει αυτό το κίνημα με την ευρωπαϊκή κοινωνική ιστορία

(την Κομμούνα του Παρισιού, την Ισπανική Επανάσταση, το 1968) και τους αγώνες που οργανώνονται με αυτόνομο τρόπο σε άλλες ηπείρους. Κείμενα, συνεντεύξεις, μαρτυρίες του παρελθόντος αναμειγνύονταν με διακηρύξεις ή εκκλήσεις για αντίσταση στο παρόν.

«Άκου μικρέ...»

Γεννήθηκε και έζησε στο Παρίσι μέχρι το 1974 κι έπειτα, διαδοχικά, στο Πουατιέ, στην Τουλούζη και στη Βαρκελώνη, μέχρι το 1979 που επέστρεψε. Ο πατέρας του, Jacques Tomsin, φιλόλογος και ακαδημαϊκός, συμμετείχε στο αναρχικό κίνημα μετά τον πόλεμο, και η μητέρα του, Claudine Labadie, νοσοκόμα στο Παρίσι, ήρθε σε επαφή με τον ελευθεριακό χώρο στις διαδηλώσεις του Μάη του '68.

Το 1968 εντάχθηκε στην «Νεολαία Αναρχικών Κομμουνιστών» (JAC) και έλαβε μέρος στο κίνημα του Μάη-Ιούνη του '68 (συνελεύσεις, διαδηλώσεις, εξεγέρσεις), έχοντας έντονα επηρεαστεί από την ανάγνωση της «Πραγματείας για την τέχνη του βίου προς χρήση των μελλοντικών γενεών» του Raoul Vaneigem. Ταυτόχρονα συμμετείχε στην «Επιτροπή Δράσης στην Πλατεία της Γιορτής» η οποία λειτουργούσε στη βάση μιας αυτοοργανωμένης και οριζόντιας συνέλευσης και στη συνέχεια στην οργάνωση «Ενημέρωση και Αλληλογραφία Εργατών» (ICO), ενώ συνδέθηκε επίσης με το έντυπο «Μαύρο και Κόκκινο», το οποίο πρέσβευε έναν κριτικό αναρχισμό.

Η καταστροφή της πλατείας της γιορτής και της γειτονιάς της και η διάλυση της οργάνωσης ICO προκάλεσαν την αναχώρησή του για την Τουλούζη, εξακολουθώντας όμως να συμμετέχει στο παρισινό περιοδικό «Ο Μαύρος Φανός» και στην «Ελευθεριακή Έκδοση της Λυών».

Το 1974 αποβλήθηκε από το τμήμα φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Πουατιέ, μετά την ενεργή συμμετοχή του στο μποϊκοτάζ των εξετάσεων και την έμπρακτη αμφισβήτηση του κοινωνικού ρόλου του πανεπιστημίου. Την ίδια περίοδο δούλεψε ως αποθηκάριος και στη συνέχεια ως διανομέας (1971-1973).

Επηρεασμένος από την εμπειρία των κολεκτίβων της Αραγονίας, το 1976 μετακόμισε στη Βαρκελώνη και συμμετείχε στη συλλογικότητα Etcetera με τον αδελφικό του φίλο Quim Sirera, ενώ συνομιλούσε επί μακρόν με τον Xavier Garriga Paituvi (πρώην MIL, Ιβηρικό Απελευθερωτικό Κίνημα, 1971-1973, το οποίο προωθούσε την ένοπλη προπαγάνδα, εμπνεόμενο από αναρχικές, συμβουλευτικές και καταστασιακές ιδέες). Επιπλέον, συμμετείχε στις «Διεθνείς Ελευθεριακές Ημέρες», όπου συνδέθηκε συντροφικά και παντο-

τινά με τον Ντιέγκο Καμάτσο (Abel Paz). **«Άκου μικρέ, του έλεγε ο Ντιέγκο, ο αναρχισμός είναι η ποίηση της ζωής και ο έρωτας η πιο υψηλή έκφρασή της».**

Επιστρέφοντας στο Παρίσι, το 1979, δουλεύει ως διορθωτής, εργάτης σε τυπογραφείο, στην Encyclopædia Universalis και στον καθημερινό τύπο. Εντάσσεται στο «Γενικό Συνδικάτο Εργατών Διορθωτών» (CGT) που σχηματίστηκε το 1881 και αναλαμβάνει υπεύθυνος διεθνούς αλληλεγγύης και εύρεσης εργασίας (1992-2001).

Από το 1994 είναι ιδρυτικό μέλος στην «Επιτροπή Αλληλεγγύης των Αγωνιζόμενων Λαών στην Τσιάπας», συμμετέχει σε όλες τις Διεθνείς Συναντήσεις στο Μεξικό, στη Γαλλία, στο Βέλγιο, στη Γερμανία και ταξιδεύει δεκάδες φορές στις ζαπατιστικές κοινότητες και στην γειτονική πολιτεία Οαχάκα όπου παραμένει ισχυρό το ελευθεριακό πνεύμα του επαναστάτη Ricardo Flores Magón (1873-1922), ενδυναμώνοντας σχέσεις ζωής και αλληλεγγύης με δεκάδες ανθρώπους, συλλογικότητες και ριζοσπαστικά κινήματα.

Εργαζόμενος για περίπου τριάντα χρόνια στο χώρο του βιβλίου, στις εγκυκλοπαιδικές εκδόσεις και στις εφημερίδες, δημιούργησε στο Παρίσι μαζί με την Angèle Soyaux στην αρχή τον εκδοτικό οίκο Ludd (1985-1998), όπου εκδίδονται βιβλία των Kraus, Panizza, Wedekind, Dagerman, Vaneigem και στη συνέχεια, το 2007, τις εκδόσεις Rue des Cascades, στις οποίες καθιερώνει τη συλλογή «Τα βιβλία της ζούγκλας», αφιερωμένη στους ιθαγενείς λαούς του Μεξικού.

Ο ίδιος έχει πει: *«Είναι μια προσπάθεια να συνδυάσω την κοινωνική κριτική, τη μη ακαδημαϊκή γραφή, τη λογοτεχνική υποκειμενικότητα, την αγάπη για το βιβλίο, όσες και όσους το δημιουργούν (συγγραφείς, τυπογράφοι, τεχνίτες, επιμελητές) με μαρτυρίες από τους αγώνες και τα ερωτήματα των κινημάτων που προέρχονται από τους αυτόχθονες λαούς του Μεξικού, ως σημείο εκκίνησης, προκειμένου να συνεχιστεί ο στοχασμός και/ή η ονειροπόληση για τον έρωτα (Georges Bataille, Jérôme Peignot)...*

Σκάβοντας στις δουλειές του βιβλίου, προσπάθησα να δώσω μορφή στον κοινωνικό αναρχισμό, τον μόνο που με ενδιαφέρει και μέσα στον οποίο μεγάλωσα. Αυτό είναι κάτι που μοιραζόμουν και με τον Ντιέγκο, που υπήρξε εργάτης του βιβλίου στο Παρίσι. Έτσι έχουν τα πράγματα. Προτιμώ πολύ περισσότερο τα βιβλία που εκδόθηκαν την εποχή των εκδόσεων Ludd από αυτά των εκδόσεων Rue des Cascades, επειδή ήταν όλα στοιχειοθετημένα και τυπωμένα με λινοτυπική μηχανή».

Δεν διαχωρίζω την εκδοτική δραστηριότητά μου από την κοινωνική πρα-

κτική μου η οποία ανάγεται στην εφηβεία μου, στις “επιτροπές δράσης των μαθητών λυκείου”, στις “επιτροπές γειτονιάς” (1967-1971), στο διεθνές ελευθεριακό ρεύμα και τους Ρρονος του Άμστερνταμ που γνώρισα στα δεκαέξι μου. Η ουσία της κοινωνικής παρέμβασής μου συνίσταται πλέον στο να υφαίνω δεσμούς, γέφυρες ή διόδους, τρόπους διασύνδεσης».

*Κι εμείς; Πέρα από μια στείρα μνήμη και ένα γκριζο φόρο τιμής, ποιο δρόμο να ακολουθήσουμε; Ο θάνατός του μας δεσμεύει στη ζωή. Μας άνοιξε κάποιους διαύλους, αν βαδίσουμε στο βήμα του, ίσως προχωρήσουμε. Αλλά να το κάνουμε με αγώνες, κάθε μέρα, κάθε στιγμή, τότε μπορεί να δούμε ένα χρώμα, ή ένα μικρό φως, ή έναν ωραίο λόγο, ή ένα μυρμήγκι. Σε κάθε ένα από αυτά ή και σε όλα, ίσως βρούμε κάποια πλεύση *, έναν τρόπο για να απλώσουμε τις γέφυρες που εκείνος έστησε.*

* Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος, 24 Μάη 2014

Σύντροφοι/ισσες - κατάληψη Rosa Nera
9/6/2021